

DELA BORISLAVA PEKIĆA U 13 KNJIGA

VREME ČUDA
HODOČAŠĆE ARSENIJA NJEGOVANA
USPENJE I SUNOV RAT IKARA GUBELKIJANA / ODBRANA I
POSLEDNJI DANI
KAKO UPOKOJITI VAMPIRA
ZLATNO RUNO I–VII
U TRAGANJU ZA ZLATNIM RUNOM I–III
BESNILO
ATLANTIDA
1999
RAĐANJE ATLANTIDE
NOVI JERUSALIM
GRADITELJI
DRAME I–II

PEKIĆ

ZLATNO
RUNO

III

FANTAZMAGORIJA

■ Laguna ■

DELA BORISLAVA PEKIĆA U 13 KNJIGA
Knjiga 5 – tom III

Copyright © 1980 Borislav Pekić
Copyright © 2012 ovog izdanja, LAGUNA

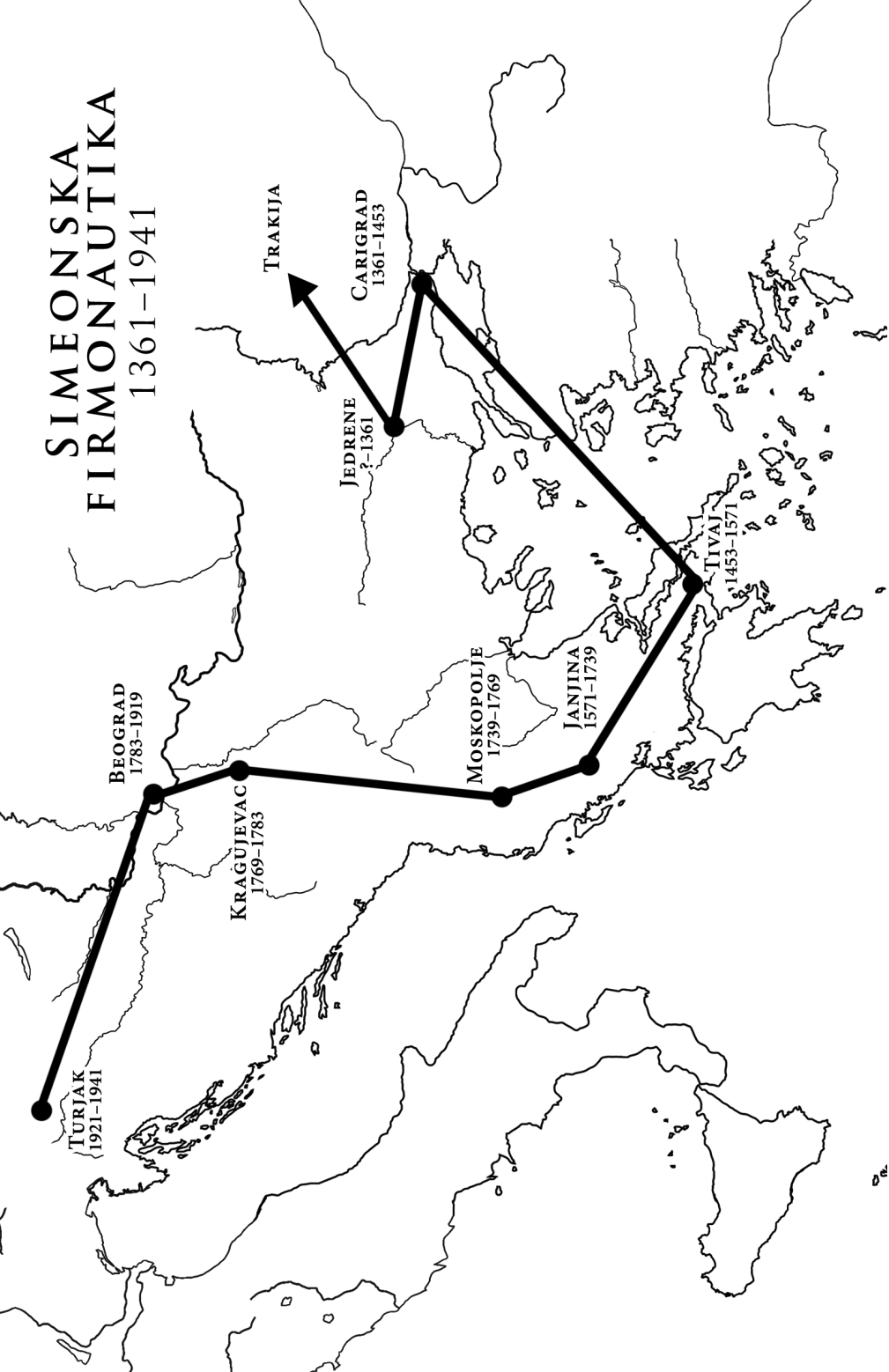
Kupovinom knjige sa FSC oznakom
pomažete razvoj projekta odgovornog
korišćenja šumskih resursa širom sveta.

SW-COC-001767

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Majci

SIMEONSKA FIRMONAUTIKA 1361-1941

Ἀρχόμενος σέο, Φοῖβε, παλαιγενέων κλέα φωτῶν
μνήσομαι, οἳ Πόντοι κατὰ στόμα καὶ διὰ πέτρας
Κυανέας βασιλῆος ἐφημοσύνη Πελίαο
χρῦσειον μετὰ κῶας ἐύζυγον ἤλασαν Ἄργώ.

„POKRENUT BOŽANSTVOM PESME,
ODLUČIH SE DA PROSLAVIM
USPOMENU NA DREVNE HEROJE GRKA,
KOJI SU NA DOBROJ LAĐI ARGO,
U POTRAZI ZA ZLATNIM RUNOM,
KROZ MOREUZE U CRNO MORE
I IZMEĐ KINEJSKIH STENA PLOVILI...“

(APOLONIJE ROĐANIN, ARGONAUTIKA)

**TEFTER UTVARE TREĆE:
PROFITI
KIR SIMEONA NJEOVANA**

„Ko ima uho da čuje neka čuje šta govori duh: koji pobijedi daću mu da jede od mane sakrivene, i daću mu kamen bijel, i na kamenu novo ime napisano, kojega niko ne zna osim onoga koji ga primi.
I vidjeh anđela jaka gdje propovijeda glasom velikijem: ko je dostojan da otvori tefter i da razlomi pečate njegove? I ja plakah mnogo što se niko ne nađe dostojan da otvori i pročita tefter, niti da zagleda u njega.
I uzeh tefter iz ruke anđelove, i izjedoh ga; i bješe u ustima mojim kao med sladak, a kad ga izjedoh, bijaše grk u trbuhu mojemu.“

(OTKROVENJE JOVANOVO 2, 5, 10)

„I znak veliki pokaza se na nebu: žena obučena u sunce, i mjesec pod nogama njezinijem, a na glavi njezinoj vijenac od dvanaest zvijezda.
Ko god se pokloni zvijeri i ikoni njezinoj i primi žig na čelo svoje ili na ruku svoju, on će piti od vina gnjeva božjega i biće mučen ognjem i sumporom i dim mučenja njihova izlaziće na vjeki vijekova...“

(OTKROVENJE JOVANOVO, 12, 14)

„I vidjeh, i gle, konj bijel, i onaj što sjedaše na njemu imadijaše strijelu; i njemu se dade vijenac, i iziđe pobjeđujući, i da pobijedi...“

*I izide drugi konj riđ, i onome što
sjeđaše na njemu dade se da uzme
mir sa zemlje i da ubija jedan drugoga,
i dade mu se mač veliki...“*

(OTKROVENJE JOVANOVO, 6)

PROFIT PRVI: KAKO JE KIR SIMEON OD
KENTAURA POSTAO, ŠMINKOM SULEJMANA
VELIČANSTVENOG VASKRSAVAO,
S BEOGRADSKIM IZGNANICIMA TRGOVAO,
LAŽNOM ZLATNOM POLUGOM PREVAREN BIO,
KAKO JE TESTAMENTARNOG SIMEONA
PROIZVODIO I ZA MUDRIM HIRONOM TRAGAO.
O NJEGOVOJ *EROTIKI* SA CIGANSKIM
ARTISTOM MURATOM I DRUGIM UZBUĐLJIVIM,
POUČNIM I UNOSNIM PUSTOLOVINAMA NA
GURBETU FIRME
SIMEON & SIN OD GOD. 1521. DO 1566.

„Rođeni u bludu,
Grabeži i laži,
Skupljači izmeta,
Za zlatom ludi!
Polukonji,
Poluljudi,
Niti konji,
Niti ljudi!“

(TRAČANSKA RUGALICA ZA CINCARE)

„File, fere, faje, fige!“

„Priatelju, donesi, jedi pa idi!“

(FORMULA CINCARSKOG PEČALBARSKOG
ŽIVOTA)

Da l' to zlaćanocrvena kaplja skupocene simeonske trgovačke krvi, pritisnuta srpskim nadgrobniim kamenom, pupi u vampirskom naporu da se, omađijana izgledima na unosne špekulacije i stoprocentne profite, a po zlodušnim načelima večne regeneracije volje za posedovanjem, obnovi u prvobitan oblik (koščat, taman lik grbava nosa, čađavo-čupavih veđa i sivorumena pogleda, poznat balkanskim i levantskim pazarima pod imenom Kir Simeona Njagoa) i da po tragu argonautičkih heroja ponovo krene kroz *Vorioditikos Diadromos*, u zatoran gurbet, u pohod na Zlatno runo, ljudožderski zaustavljen podno beogradskog Đurđevog kastela u metežu Velike seobe Srbalja, leta gospodnjeg 1690?

Ili je na kadaverični pustinjjski predeo pala kap rujnih životodavnih kiša?

Usamljena li, krvava suza razočaranja, ni od koga neotrta, kopni na licu umirućeg čoveka?

Ili se slan znoj Hrana zemaljskih kristališe u rubin za buduće spomen-riznice njegovih promašaja?

Niti zemljom simeonska krv teče, nit pustinjom kiša pada, ne kaplje ni znoj ni suza, već to *Lawsonia enermis*,

misirska kana, suvo zlato orijentalne trgovine šminkama, treperi na beloj, brazdama razorenoj mušterijinoj koži, koja iščezava u retkoj, sivoj bradi, a zatim se pod *mastur* Simeonovim kažiprstom razliva u crvenkastosmeđu baricu. Blatnjava kana ponire u lice, vraćajući mu taman sjaj života.

Zume, apolavsome! Živimo, uživajmo!

Cincarskom prstu suđeno je da ogrubi prebiranjem trgovačkih brojanica. Šta on traži na agarjanskoj psećoj njušci? Čiju glavu *ftiaside*, čudotvorne boje Istoka, iz božjeg sna vraćaju? I zašto se sve dešava u polutama, zasićenoj dimom sagorelih aromatičnih trava, u zagušljivoj panonskoj noći punog meseca? Zašto se ovde ne miče ništa osim krvavog Simeonovog prsta i avetinjskih senki hafiza, koje se, šapatom učeci Fatihu, prvu suru Kurana, kao slepi miševi lelujaju na svilenom krilu carskog čadora? Čije ptice nemaju spokoja ni pod crnim hamadanskim pokrovom? Čiji hrtovi i leopardi zavijaju iza mraka?

Gde smo? Koja je godina? Koje doba? Kakav zakon? U čemu je svrha? – *Tine skoro ehi afto?*

Nalazimo se s ordijama sultana Sulejmana Veličanstvenog, *Kanunia*, ispod ugarskog Sigeta. Godina je 1566. Doba – noć između petog i šestog septembra. A svrha? Svrha je, kao i uvek kad Simeone u poslu zateknemo, da se nekom štrikla preko nosa prevuče.

A da bi se pojmla njena priroda i namena, ostavimo *mastur* Simeonov kažiprst da bez nas produži šminkanje porfirogenetskog klijenta, a pero uputimo da se, uz pomoć *Agatodemonu*, Porodičnog Duha genosa Njago, posveti njihovoj prošlosti, iz koje sve ističe i u koju sve utiče.

Pre nego što će se, progonjeni Džingis-kanovim sinovima, obrušiti na maloazijske teme vizantijskih *vasilevsa*, za nomadske Turkmene, narod budućih Osmanovića, znalo

se jedino da nastava Turkestarsko gorje, poštuje proroka Muhameda i živi na konjima.

O nomadskim Aromunima, narodu budućih Simeonovića, nije se znalo ni toliko. Nije se znalo ko su, šta su, ni zašto se iz tračke krajine spustiše na Bosfor, u susret Osmanovićima, najmanje zašto, po savesti hrišćani, po volji Grci, po nagonu trgovci, za idućih pet vekova, s tim neverničkim, neromejskim, neposlovnim kompanjom sjediniše i račune i živote. Znalo se jedino da domoroci nisu. U gluvo doba noći, po mesečini, na konjima dojezdiše iz pitome Arkadije, divlje Tesalije i mutne pelaške prošlosti, čarobne mitske prepotopije, na čije događaje istorija još nije namakla gvozdeni oglav datuma i logike, i u kojoj je sve bilo moguće.

Bilo je moguće dobiti testamentarne naslednike gutajući izvesne insekte, ponekad jedući pasulj, a kobile, posvećene Mesecu, severnom vetru okretahu repove da ih oplodi. Budući da je naš zamršen način oplodavanja, pod imenom prostog puka, upražnjavala sirotinja, fukara, nebeski i zemaljski patricijat uprostio je rađanje, pa je praktična Palada Atina iskočila iz očeve glave u punoj bojnoj opremi, neophodnoj mudrosti ako želi da preživi. Mrtvi su se mogli prepoznati po tome što nisu bacali senku i što su vazda bili žedni krvi. (Danas kad smo krvoločni svi, ovako tanano razlikovanje postalo je beskorisno.) Smrt, uostalom, ne beše nešto neopozivo. U našem smislu, umiranja i nije bilo. Ljudi „na veliko“ – nikogovići, nisu uistinu živeli, pa ni umreti nisu mogli. Oni „na malo“ ... kućići, kraljevi, heroji, polubogovi, nisu odlazili pod zemlju, već su se peli na nebo da kao zvezde upravljaju karavanima trgovaca i konvojima moreplovaca. Ubijalo se i tada, zacelo, ali ako si bio građanski čuvaran, mudrog neprijatelja nisi u masovnu jamu bacao kao danas. *Teos filaksi* – Bože sakloni! Gutao si ga da ti iz

---

pupka daje savete o upravljanju imanjem ili državom. Ni sasvim raskomadani leševi ne behu u beznadežnom položaju, u kome ih zatičemo u našoj civilizaciji. Sve dok ga nije oživela, majka je parče po parče Ahilovih ostataka na vatri pekla, amvrozijom trljala i po sećanju sastavljala. Ništa u tom Zlatnom svetu nije bilo konačno i nepopravivo, sve je bilo više delo pregovora, cenjkanja i pogodbe nego beskompromisne prirode kakvu mi poznajemo. Povoljnom vetru lađar nije morao samo da se nada. Mogao ga je sa hlebom, vinom i amajlijama nositi u putnoj vreći i po volji puštati, čime se poslužio Odisej na povratku iz trojanske vojne, a o čemu, još uvek uzaman, sanjaju ratne flote. Sve dotaknuto moglo se pretvarati u zlato, što je, na svoju nevolju, iskusio pohlepni Midas, a o čemu i izvesni Kir Simeon treba da povede računa. Učenjačkom sujeverju, koje nas je u strahu da ne ostanemo siročad ili kopilad Čuda, orodilo sa majmunima, još ne beše ora. Verovalo se u prirodan razvoj naroda i rasa. A ima li išta prirodnije no biti mrav, pasti s hrasta, u dodiru sa zemljom postati čovek i naseliti ostrvo Eginu? Ili biti otrovni očnjak zmije Ofiona, što ga je u rodoskrvnom besu izbila Velika lotalica, Majka svih stvari, boginja Eurinoma, zariti se u Arkadiju i postati prvi Pelazg, praotac Kentaura, pa možda i Simeona. I uopšte, pojave su mahom imale razumna i jednostavna objašnjenja. Herakle se na Herinim grudima zagrcnuo i iskašljao mleko. Tako je nastao Mlečni put, a ne ni iz čega, kako idioti nas uče. Proleće nije imalo ništa s naduvenim astronomima i rastojanjem Sunca od Zemlje. Njega je u korpi, zajedno s ponudama, donosila iz pakla Persefona prilikom godišnjih poseta Balkanu i majci Demetri. Kalendar nisu propisivali crkveni sabori, niti je tumban kad god su pokondireni intelektualci bili kadri da objave obesvećenje neke nove vasseljske tajne. Bio je večan,

---

pouzdan, i određivale su ga kalendarske životinje na čelu s Himerom, zmijskog repa, kozjeg tela i lavlje njuške koja je rigala plamen. Nebo nije visilo u praznom prostoru kao naš žalosni poklopac. Za kaznu zbog pobune protiv Vrhovnog autoriteta, na rukama ga je nosio titanski samodržac Atlantide – Atlant, dok mu je narod, obožavalac zlata, bio osuđen da iščezne u morskom mulju, crnom runu, o kome bi izvesni Kir Simeon takođe valjalo za vremena da razmišlja. Nisu oblaci već konji posvećeni Meseću donosili kišu, ali ma kako obilna, beše ona nesposobna da iz semena istera klicu. Neophodno je bilo da se oranice šкроpe krvlju posvećenih mužjaka, čijim su se mesom hranile nimfe s likom kobila. Njihove mošnjje, otkinute zubima ili srpovima od opsidijana, bačene u vodu, mrestile su ribe, i tu bi se otprilike završavala sva funkcija gospodskog muškog roda. U to veselo vreme čuda, krilati Pegaz je udarcem kopita otvarao bunare, za šta nama treba i novaca i vremena, a dok mi začutimo čim nas zlotvori popreko pogledaju, zlatousta je glava tračkog Orfeja, pošto je odsekoše Menade, još dugo plivala oko Lezbosa, tužbalicama opčinjavajući drveće i stenje. Friks i Hela, kuma Helespontu, leteli su na ovnu, noseći Zlatno runo u Kolhidu, iznad vodenog puta kojim će brodit Argonauti, a zajašite vi krilatog ovna ako možete! Da bi bolje razumeli utvare budućnosti, narodnim mudracima su zmiје žalcem prale uši. (Danas u istu svrhu služi eksploziv.) Goroseća je morao paziti da ne povredi Drijadu koja je u drvetu živela i s njim umirala, napuštajući ga o ponoći da pod punim mesecom raskalašnim vrzikolom protegne telo nalik na mladu zelenu koru. (Kraj našeg maroderstva, ova obazrivost zvuči podsmevački.) Čoveku onog Balkana nije bilo dovoljno da se pravi humanistom pa da svoja nedela zaboravi. Morao je žvakati lotos. Od rasrđenih duhova ljudi koje je pobio, nije se

mogao, kao mi, štititi praznovernim ubedenjem da zagrobnog života nema. Morao je da čini duge pokore, mađijske znake i lice šminka govvnima. Jer ništa tada nije bilo izvesno, ništa nemoguće. Ni smrtnicima da ožive, ni besmrtnicima da umru, kao što se desilo bogu Panu.

Balkanom je u to srećno, zlatno doba krstarila družina propalica i raspikuća predvođena razvratnim bogom Dionizosom, koji nije mario za meru i račun, posed i tečenje; obesna *fratrija*, koju su činili dobroćudni vinopija Silen, grozoglasi šaljivdžija Pan, stariji Satiri konjoliike, mlađi – kozolike pojave, kanom tetovirane Menade, koje su žvakale lovor i u divljem bunilu na mesečevim raskrscnicama rastrzale usamljene putnike, kraljice bluda što su, vitlajući tizrovim bičevima, jahale ljubavnike da ih, posle venčanja oko vrbe, u prvoj česti prožderu, i najzad, kad bi im trgovačke obaveze dopuštale, Simeonima najsirodniji, melanholični poluljudi-polukonji, K e n t a u r i, vazda raspeti između iracionalne alogogene i racionalne humane prirode, pa stoga nesrećni, mrzovoljni i utvarnim žudnjama skloni.

Eto, iz tog mitskog zabrana, oneirskog doba, sveta mašte, dojezdiše na konjima i pod izbegličkim abama fabulozni preci *kalitehnisa*, majstora umetničke šminke Kir Simeona Njagoa, koji, dok ovo saopštavamo, čudotvornim rukama vaskrsava jednog mrtvog sultana.

Premda su konji Simeonovića karavanski, tegleći, Osmanovića ratnički, jahaći, od pradavnina zajedničko obeležje obeju Kuća, razlike u međusobnom položaju konja i čoveka u tim poslovnim aranžmanima behu veće od svake sličnosti. Osmanlije, budući Turci, konje su jahali. Ponekad ih, za gladi, i jeli. Simeoni su, budući Srbi, jahani. Jer, prema tračkim domorodačkim sumnjama, jednom i sami behu konji. Nipošto, naravno, savršeni, potpuni konji, potomci